

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

Številka : 0070–20/2013

Ljubljana, dne 14. 6. 2013

EVA: 2013-3330-0024

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE**

Gp.gs@gov.si

**ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli-
Nujni postopek-predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 - uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 - ZUKN, 8/12 in 21/13)) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem zakonodajnem postopku.

Vlada Republike Slovenije
Tanja ŠARABON
GENERALNA SEKRETARKA

Številka:

Datum:

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Služba Vlade RS za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade RS,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Dr. Jernej Pikalo, minister

Aljuš Pertinač, državni sekretar

Mag. Vlasta Poličnik, v. d. generalne direktorice Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo

2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

Dr. Jernej Pikalo,

Aljuš Pertinač, državni sekretar

Mag. Vlasta Poličnik, v. d. generalne direktorice Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:

da

4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

Konsolidacije javnih finančnih sredstev in s tem zmanjšanjem potrebnih finančnih sredstev za izvajanje osnovnošolskih programov in uveljavljanje nove konceptije poučevanja tujih jezkov. Predlog za nujni postopek je obrazložen v točki 7.

4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:

Predlagamo, da pristojni odbor in Vlada obravnavata gradivo na seji v torek, 11. 6. 2013 in 13. 6. 2013. Zakon mora začeti veljati pred začetkom novega šolskega leta, tj. 1. september 2013.

5. Kratek povzetek gradiva

Gradivo za to točko:

S predlagano spremembo po nujnem postopku se omogoča izvedba posameznih redakcijskih popravkov nekaterih dosedanjih določil Zakona o osnovni šoli in prepreči dodatne javno finančne stroške ob morebitnem uvajanju poučevanja tujega jezika v 1. razredu in neobveznega drugega tujega jezika v 4. do 9. razredu, kar predvideva trenutna zakonodaja .

Za področje poučevanja tujih jezikov novela zakona upošteva stališča strokovnjakov, ki so pripravili Belo knjigo za področje vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (2011). Izhodišče je triletno postopno uvajanje tujega jezika v 2. razred od šolskega leta 2014/15 dalje in triletno postopno uvajanje neobveznih izbirnih predmetov prav tako od šolskega leta 2014/15 dalje.

Zaradi kontinutete prehoda učencev, ki bodo v šolskem letu 2013/14 v šestem razredu, se šolam, ki so vključene v uvajanje drugega obveznega tujega jezika omogoča, da tudi v šolskem letu 2013/14 uvajajo drugi obvezni tuj jezik.

Prav tako se omogočena večja avtonomnost šole pri izvedbi dejavnosti, ki terjajo daljšo strnjeno izvedbo, največkrat izven prostorov šole.

Z namenom preseči različno prakso šol pri podeljevanju statusa učenca, ki se vzporedno izobražuje oziroma ima status športnika, novela podrobneje definira posamezne kategorije statusa učenca.

Za učence s posebnimi potrebami se po novem o odložitvi šolanja odloči v odločbi o usmeritvi. S predlagano spremembo se poudarja, da se učence s posebnimi potrebami z odločbo usmeri v najbližjo ustrezno šolo.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	Na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	Na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu: v 000 €				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna	/	963	7.081	10.629
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov	/	/	□	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun:				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa □ projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
				/
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta □ Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /□ naziv □ PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

Za izvajanje predlaganega zakona so za leto 2013 obveznosti zajete v proračunu RS za leto 2013. V letih 2014, 2015 in 2016 pa nastajajo dodatni stroški zaradi uvajanja novih programov. Novosti pa se blažijo z ukinjanjem obveznega drugega tujega jezika od šolskega leta 2014/14 dalje.

II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

- II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navede se proračunski uporabnik, ki financira projekt oz. ukrep; projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b.). V primeru uvrstitve novega projekta oziroma ukrepa v Načrt razvojnih programov se navede:

- proračunskega uporabnika, ki bo financiral nov projekt oziroma ukrep;
- projekt oziroma ukrep, skozi katerega se bodo realizirali cilji vladnega gradiva ter proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, ki bodo financirale nov projekt oziroma ukrep je potrebno izpolniti tudi točko II.b., saj je za nov projekt oziroma ukrep možno zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo iz proračunskih postavk, ki financirajo že sprejete oz. veljavne projekte in ukrepe.

- II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:

Manjkajoče pravice porabe za informacijski sistem, ki ga bo potrebno vzpostaviti na podlagi 12.b člena zakona in ki bo omogočil ugotavljanje obsega poroštva sektorja država se bodo zagotovile pri Ministrstvu za finance z rebalansom proračuna za leto 2012 in v proračunu za leto 2013.

Navede se proračunskega uporabnika, sprejete (veljavne) ukrepe oziroma projekte, ki jih proračunski uporabnik izvaja ter proračunske postavke pripadajoče navedenemu proračunskemu uporabniku in so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov, in iz katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti na obstoječih projektih oziroma ukrepih in/ali novih projektih oziroma ukrepih navedenimi v točki II.a.

- II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:

V kolikor se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili na načine določene v točkah II.a. in II.b. je možno povečanje odhodkov in izdatkov proračuna na podlagi določil zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. iz naslova priliva namenskih sredstev EU). Ukrepnjeje v primeru zmanjšanja prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna./

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR

Za izvajanje predlaganega zakona so za leto 2013 obveznosti zajete v proračunu RS za leto 2013.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

30. 4. 2013

Če NE, navesti razlog za ne objavo: Zaradi kratkega roka za pripravo predloga zakona le – tega ni bilo mogoče objaviti na spletni strani.

Če DA:

Datum objave: 30. 4. 2013. Razprava je trajala vključno do 15. 5. 2013.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva preko spletne strani Vlade RS e-demokracija. Osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli, je bil 30. 4. 2013 objavljen na spletni strani MIZŠ. S posebnim dopisom so bili o objavi zakona obveščeni vsi vzgojno-izobraževalni zavodi. K razpravi so bili posebej povabljeni reprezentativni sindikati: Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ), Sindikat delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije (VIR) in Sindikat direktorjev in ravnateljcev Slovenije (SINDIR).

a) Odgovore sta posredovala sindikata VIR in SVIZ.

Sindikat VIR (15. 5. 2013) nima pripomb.

Sindikat SVIZ (15. 5. 2013) ni zadovoljen, ker osnutek novele ne vsebuje več možnosti ocenjevanja znanja učencev na podlagi sprotnega beleženja o doseganju ciljev pouka posameznega učenca. Menijo, da bi uvedba le-tega pripomogla k boljšemu zasledovanju ciljev pouka ter da bi v praksi zmanjšala poudarek t. i. kampanjskemu učenju. Zato predlagajo, da se tudi v Osnutek ZOsn zapiše določilo, ki bi učiteljem jasno omogočalo sprotno preverjanje in ocenjevanje znanja učencev v posameznem ocenjevalnem obdobju. Sindikatu »se zdi neustrezno, da osnutek ZOsn ponovno

prelaga uvajanje prvega tujega jezika v 1. razred osnovne šole. Ob tem poudarjajo, da je že Zakon o uravnoteženju javnih financ prestavil uvajanje tujega jezika v prvi razred osnovne šole na september 2013. Temu nasprotujejo predvsem s stališča koristi otrok, saj pozitivni učinki učenja tujega jezika v zgodnjem obdobju niso samo jezikovni, temveč v širši meri prispevajo k razvoju otroka in njegovih sposobnosti.

Podobno mnenje imajo tudi glede prestavitve začetka izvajanja drugega tujega jezika kot neobveznega predmeta na šolsko leto 2015/2016. Menijo, da je neustrezno tudi dejstvo, da prihaja do zgoraj navedenih sprememb zgolj nekaj mesecev pred začetkom novega šolskega leta, v katerem bi se že moralo začeti izvajanje poučevanja prvega tujega jezika v 1. razredu ter tudi uvajanje drugega tujega jezika kot neobveznega predmeta.

b) Preko sistema e-demokracije je bilo posredovano 75 pripomb in komentarjev posameznikov. Večina njih, 87%, je pripominjala, da se ne strinja s postopkom predstavitve poučevanja prvega tujega jezika v prvem razredu in uvajanju poučevanja drugega neobveznega tujega jezika od 4. do 9. razreda. Avtorji z različnimi komentarji opozarjajo, da se z zamikom uvajanja poučevanja tujih jezikov slabijo kompetence učencev in odlaša z uresničevanjem evropske strategije poučevanja najmanj dveh svetovnih jezikov. Ob tem poudarjajo, da finančni razlogi za prestavitev niso dramatični in bi se moralo varčevati pri drugih vsebinah.

Glede na izražene pripombe in podane sugestije, je MIZŠ v delu, ki se nanaša na poučevanje jezikov pripravilo vsebinsko dopolnjen tekst. Pri tem MIZŠ izhaja iz strokovnih priporočil, ki so podana v Beli knjigi za področje vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji, 2011. Vsebinske dopolnitve so razvidne v tekstu priloženega predloga zakona.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje: Ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo, Ministrstvu za finance in Službi vlade za zakonodajo.

Služba vlade za zakonodajo je v svojem mnenju opozorila na nekatere nomotehnične pomanjkljivosti, ki so bile v pripravi predloga nato odpravljene. Ministrstvo za finance ni imelo pripomb. Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo na vsebino predlagane novele zakona ni imelo pripomb.

Datum pošiljanja: **30. 4. 2013**

Gradivo je usklajeno:	z MF
	z MNZJU
	s SVZ

10. Gradivo je lektorirano

NE

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	DA
b)	za nujnost obravnave	DA
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	DA

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

NE

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

NE

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...

Dr. Jernej PIKALO
MINISTER

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Osnovnošolsko izobraževanje ureja Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12 –ZUJF, v nadaljevanju: ZOsn).

V ZOsn so opredeljeni cilji osnovnošolskega izobraževanja, program in organizacija dela v osnovni šoli, pravice in dolžnosti učencev, vzgojno delovanje šole, preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev. Nadalje ZOsn predpisuje tudi izdajanje spričeval v osnovni šoli in vodenje zbirk osebnih podatkov. ZOsn opredeljuje tudi pravico staršev do izobraževanja svojih otrok na domu in izobraževanje odraslih po programu osnovne šole.

V Zakonu o osnovni šoli, ki je bil sprejet v letu 1996, so bile zajete konceptualne rešitve vzgojno-izobraževalnega sistema v Republiki Sloveniji, ki jih je prinesla Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS, januar 1995.

Zakon se je od leta 2006 dopolnjeval v smislu večanja avtonomije, izbirnosti programov, fleksibilnejše organizacije za lažjo organizacijo ter izvedbo vzgojno-izobraževalnega dela.

V sodobni družbi je - tudi zaradi hitrosti njenega spreminjanja - temeljnega pomena, da vsak posameznik pridobi kakovostno splošno izobrazbo in kakovostno znanje. Posameznik namreč potrebuje trdno vseživljenjsko osnovo, da bo kos zahtevam, ki jih postavljajo kompleksne in hitro spreminjajoče se okoliščine sodobnih globaliziranih družb in kultur. Zato je prav kvalitetno znanje, ki vključuje široko splošno razgledanost in odprtost duha, predpogoj, ki omogoča tudi identifikacijo problemov, postavljanje vprašanj, pridobivanje ustreznih podatkov in njihovo razumevanje, interpretiranje ter uporabo. Eden od pomembnih ciljev slovenskega šolstva je zato zagotovitev mednarodno primerljive izobraženosti naših učencev.

Med pomembnimi vprašanji sodobnih edukacijskih politik, še posebej na področju obveznega izobraževanja, je vprašanje razmerja med obveznimi in izbirnimi področji, vsebinami, predmeti. V številnih teoretskih razpravah (Bernstein, Feinberg, Muller, Whitty, Young) je tako moč najti argumente tako za večje uvajanje izbirnih predmetov kot tudi argumente proti večanju obsega izbirnosti v obveznem šolanju. Med argumenti, ki govorijo v prid izbirnosti, je mogoče zaslediti predvsem poudarjanje spremenjene vloge posameznika, tega, da sodobne šole ni mogoče ohranjati na organizacijskih postulatih zgodnje industrializacije, da je posameznikom treba zagotoviti optimalen razvoj in zato možnost razvijanja posebnih interesov, ipd. Kritiki večjega deleža izbirnosti opozarjajo na dragocen šolski čas, ko imajo učenci možnost sistematičnega in usmerjenega pridobivanja znanja. Ob analizi učinkov izbirnih predmetov v kurikulumu se je izkazalo, da prispevajo k razvijanju specifičnih interesov posameznikov in da bi nekateri učenci želeli razvijati te specifične interese že pred tretjim vzgojno-izobraževalnim obdobjem. S ciljem zagotavljanja možnosti razvijanja specifičnih interesov in spodbujanja odličnosti se zato zdi smiseln predlog uvedbe možnosti neobveznih izbirnih predmetov.

V okviru premislekov o zagotavljanju večje kakovosti in hkrati pravičnosti osnovnošolskega izobraževanja sodi tudi vprašanje učenja tujih jezikov. V zvezi z jezikovnim izobraževanjem učencev so v zadnjih štirih letih potekali številni projekti in poskusi (projekti financirani iz ESS, študija zavoda RS za šolstvo). Ob podpori za okrepljeno učenje tujih jezikov v osnovni šoli

(dokumenti Evropske komisije, študije pri nas) je nujno upoštevati tudi opozorila o pomenu temeljitega znanja učnega jezika, o tem, da postaja Slovenija vse bolj multikulturna družba, kjer je za nekatere učence že en tuji jezik dejansko drugi ali tretji tuji jezik, da so statusi jezikov na različnih področjih Slovenije že sedaj različni (predmetniki v Slovenski Istri, dvojezično šolstvo, šole z italijanskim učnim jezikom...). Ob pretehtavanju argumentov za in proti zgodnejše uvajanje tujega jezika ter čim zgodnejše uvajanje še enega tujega jezika so uporabljena priporočila Evropske komisije ter omogočene fleksibilne rešitve. Obvezna je zgodnejša uvedba prvega tujega jezika kot obveznega predmeta v drugi razred. Hkrati je dana možnost uvajanja poučevanja tako prvega tujega jezika v prvi razred kot tudi drugega tujega jezika od četrtega razreda dalje kot neobveznega izbirnega predmeta. Predlagana rešitev zagotavlja razvijanje odličnosti, posebnih interesov in hkrati omogoča upoštevanje zelo različnih položajev, v katerih se znajdejo posamezni učenci.

Upoštevanja vredne so tudi ugotovitve raziskave, ki so jo izvedli avtorji Bele knjige 2011. Z raziskavo so želeli ugotoviti, ali bi po mnenju anketiranih morala biti v obveznem predmetniku osnovne šole kot samostojna predmeta prvi in drugi tuji jezik in bi se morali vsi učenci obvezno učiti dveh tujih jezikov. Anketiranci, ki so menili, da bi se morali vsi učenci obvezno učiti dveh tujih jezikov, so navajali, da naj bi se začel poučevati drugi tuji jezik med 4. razredom (v večjem številu se za to možnost odločajo učitelji 1. triletja in učitelji 2. triletja) in 7. razredom (v večji meri to mnenje izražajo ravnatelji, učitelji 2. triletja in učitelji, ki poučujejo v 2. in 3. triletju). Večina ravnateljev, učiteljev in staršev je menila, da v obveznem predmetniku osnovne šole ne bi smelo biti dveh obveznih tujih jezikov, večinsko pa so se strinjali, da bi morale šole ponuditi drugi tuji jezik kot izbirni predmet.

Pri starših je prevladovalo mnenje, da bi morala šola ponuditi drugi tuji jezik kot izbirni predmet od 5. razreda dalje, medtem ko so ravnatelji in učitelji menili, da bi to moralo biti od 7. razreda dalje.

V šolskem letu 2012/13 se je kot prvi tuj jezik angleščino učilo 102.376 učencev (96,8%) in nemščino 3.364 učencev (3,2%). Kot drugi tuj jezik, ki se postopoma uvaja v 7. razred, se je angleščino učilo 903 učencev, nemščino 13.219 učencev, francoščino 143 učencev in italijanščino 377 učencev.

Jezikovne izbirne predmete, ki se izvajajo od 7. razreda dalje se je učilo: 561 učencev angleščino, 1.583 učencev francoščino, 110 učencev hrvaščino, 1.164 učencev italijanščino, 70 učencev latinščino, 10.735 učencev nemščino, 90 učencev ruščino, 6 učencev srbsščino, 1.462 učencev španščino in 8 madžarščino. Jezikovne izbirne predmete si je izbralo 29,8% učencev (v 7. razredu 36,6%, v 8. razredu 28,7% in v 9. razredu 22,2%)

Po veljavni zakonodaji bi se s 1. septembrom 2013 začel postopno uvajati pouk prvega tujega jezika v 1. razredu kot obvezni predmet in pouk drugega tujega jezika kot neobvezni predmet od 4. do 9. razreda. To bi za državni proračun pomenilo dodatne finančne obremenitve, kar pa je glede na stanje javnih financ težje izvedljivo.

Razlogi za spremembo zakona so:

- Upoštevanje konceptualnih izhodišč nadaljnega razvoja slovenske osnovne šole, ki jo je velik del pedagoške stroke izrazil v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji (NSS) 2011.
- Zmožnosti proračuna za financiranje dodatnih nalog na področju osnovnošolskega izobraževanja, ki jih predvideva trenutno veljavna zakonodaja (cca 6,3 mio EUR).
- Zagotovitev enoletne kontinuitete pri poučevanju drugega obveznega tujega jezika. To bo omogočilo, da bodo učenci 7. razreda v šolskem letu 2014/15, ko se začne uvajati neobvezni izbirni predmet v 7. razred, lahko izbrali drugi tuj jezik.

- Poenotenje dodeljevanja statusa učenca z večjimi obremenitvami oziroma, ki se vzporedno izobražujejo v v glasbeni šoli z javno veljavnim programom, na vseh ravneh izobraževanja.
- Ureditev kadrovskih in organizacijskih možnosti, da se program šole v naravi izvede kot sestavni del obveznega programa in s tem postane ena izvedba povsem brezplačna.
- Izvedba redakcijskih popravkov in uskladitev z drugimi predpisi (vpis v osnovno šolo, izvedbo pouka v manjših učnih skupinah, vključevanje učencev otrok s posebnimi potrebami in izvedbo nacionalnega preverjanja znanja).

2. Cilji, načela in poglobitve rešitve predloga zakona

2.1. Cilji predloga zakona so:

Vse predlagane spremembe zakona sledijo naslednjim ciljem:

- zagotavljanje večje kakovosti,
- zagotavljanje pogojev za večjo pravičnost osnovnošolskega izobraževanja ter
- zagotavljanje pogojev za optimalen in uravnotežen razvoj posameznikov.

S spremembami in dopolnitvami ZOsn zakonodajalec želi dosledneje upoštevati strokovna izhodišča, opredeljena v Beli knjigi 2011.

Z uvajanjem neobveznih izbirnih predmetov se zasleduje cilj ustvariti pogoje za razvijanje specifičnih interesov in kompetenc učencev. Zato nabor neobveznih izbirnih predmetov s področja tujega jezika, tehnike, športa, umetnosti in računalništva.

Omogočiti učenje drugega tujega jezika vsem tistim učenkam in učencem, ki so za to motivirani in imajo ustrezne zmožnosti za učenje drugega tujega jezika. Drugi tuji jezik se bodo učenci lahko učili več let, kar bo omogočalo tudi večjo kakovost znanja.

Cilj predlagane spremembe je tudi racionalizacija porabe javnih sredstev na področju osnovnošolskega izobraževanja v letu 2013 in 2014, zato se nekateri novi programi uvajajo postopoma (tuji jezik v 2. razredu, neobvezni izbirni predmeti).

Uskladitev posameznih norm z drugimi predpisi in redakcijski popravki.

2.2. Načela predloga zakona

Novela zakona daje poudarek načelu enake dostopnosti znanja za vse učence. Rešitve, ki jih prinaša zakon, se odražajo tako na vsebinskem kot tudi na organizacijskem področju.

S predlaganimi ukrepi se bo načelo pravičnosti uveljavljalo v smeri zagotavljanja enakih možnosti na vseh ravneh, kar pomeni, da vsi udeleženci pridobivajo temeljno znanje, najboljšim na nekem področju pa se omogoča, da polno izkoristijo svoje zmožnosti oziroma nadarjenost. Pri pripravi novele je zakonodajalec upošteval tudi načelo postopnosti, saj se bodo predlagane spremembe uveljavljale postopno, po predhodno izpeljanih pripravah.

2.3. Poglobitve rešitve zakona

Ob upoštevanju izhodišč Bele knjige 2011 in glede na stanje javnih financ z možnostjo zagotovitve dodatnih sredstev za izvajanje programa osnovna šola predlagamo:

- Obvezno poučevanje prvega tujega jezika se uvede v drugem razredu, in sicer postopoma v treh letih od šolskega leta 2014/15 dalje.
- Poučevanje prvega tujega jezika kot neobveznega predmeta se za vse učence 1. razreda uvede v šolskem letu 2015/16.
- Učenci 4. do 6. razreda se bodo lahko prostovoljno vključili v pouk neobveznih izbirnih predmetov: drugega tujega jezika, umetnosti, računalništva, športa ter tehnike. Vključevanje bo postopoma od šolskega leta 2014/15 dalje, ko se bodo v pouk lahko vključili četrtošolci.
- Učenci 7., 8. in 9. razreda si bodo lahko izbrali pouk tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet. S tem se bo učencem prepustila izbira učenja tujega jezika glede na njihove zmožnosti. Vključevanje bo postopoma od šolskega leta 2014/15 dalje, ko se bodo v pouk lahko začeli vključevati sedmošolci.
- Omogočena je večja avtonomnost šole pri izvedbi dejavnosti, ki terjajo daljšo strnjeno izvedbo, največkrat izven prostorov šole.
- Z namenom preseči različno prakso šol pri podeljevanju statusa učenca, ki se vzporedno izobraževanje oziroma je perspektivni ali vrhunski športnik novela podrobneje definira posamezne kategorije statusa učenca.
- Predlagana sprememba predvideva zamik izvajanja šole v naravi kot del obveznega programa
- Za učence s posebnimi potrebami se po novem o odložitvi šolanja odloči v odločbi o usmeritvi. S predlagano spremembo se poudarja, da se učence s posebnimi potrebami z odločbo usmeri v najbližjo ustrezno šolo.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

a) Neobvezni izbirni predmet, drugi tuji jezik

Poglavitna naloga osnovnošolskega izobraževanja je spodbujanje učenčevega skladnega telesnega, gibalnega, socialnega in čustvenega razvoja. Podlaga zanj so ustrezno zasnovan predmetnik in učni načrt ter učinkovito izpeljan pouk ter ostale dejavnosti. Pri tem imajo pomembno vlogo dejavnosti, ki se organizirajo v okviru obveznega in razširjenega programa (npr. interesne dejavnosti, neobvezni izbirni predmeti) osnovne šole. Za spodbujanje učenčevega optimalnega razvoja je treba spoznati njegove zmožnosti, predznanje, interese, spoznavne stile, načine učenja ter te razlike in zakonitosti razvoja upoštevati pri pouku ter izvajanju drugih dejavnosti (Bela knjiga 2011).

V tem kontekstu vrsta evropskih držav uvaja neobvezne izbirne predmete za učenke in učence v starosti od 9 let (npr. Avstrija, Belgija (fr.), Finska, Irska, Madžarska, Italija, Portugalska) ter povečuje delež neobvezne izbirnosti v povprečju za eno ali dve uri oziroma jo uvaja (Francija, Irska) v starosti učencev od 12 leta.

V državah so predmetniki, ki so določeni na nacionalni ravni, precej različni: lahko določajo posamezne predmete in število ur za predmete za vsak razred obveznega izobraževanja posebej (npr. v Sloveniji); lahko določajo predmete in število ur za predmete v posameznih obdobjih; lahko pa določajo tudi predmete in pripadajoče število ur za vsa leta obveznega izobraževanja (Eurydice Eurybas, 2010). Ne glede na to, primerjave predmetnikov kažejo, da je v državah število predmetov, ki se poučujejo v osnovni šoli, različno in da je v državah, v katerih so tovrstne primerjave možne, število predmetov, ki se poučujejo v posameznih razredih različno.

FINSKA

V predmetniku ima Finska 13 ur razporejenih od 3. do 9. razreda namenjenih izbirnosti. Z lokalnim predmetnikom lahko določen obseg izbirnih predmetov variira po obsegu. Izbirni predmeti so lahko bodisi 2-letni (A) in se ocenjujejo tako kot obvezni predmeti, lahko pa so enoletni (B); slednji so lahko ponujeni v kateremkoli razredu in se ne ocenjujejo (podobno kot interesne dejavnosti). Vsaka šola ima svoj nabor predmetov (A) in (B). Šole izdelajo neke vrste "kurikulum dodatnega izobraževanja", ki temelji na izbrani usmeritvi konkretne šole (področjih, ki jih šola razvija znotraj temeljnega kurikuluma); dodatno učenje pripravlja učence na nadaljnjo izobraževalno in kasneje poklicno pot. Dodatno poučevanje je individualizirano, prilagojeno posameznemu učencu in njegovi motivaciji za to ali ono področje. Učenci si področje individualiziranega poglobljenega učenja lahko sami izberejo. V ta sklop spadajo tudi ekskurzije, praktično usposabljanje, učenje za izboljšanje uspeha pri posameznih obveznih predmetih ali/in pri izbirnih predmetih. Dodatni kurikulum se izvaja po enakih pedagoških načelih, določijo se cilji dodatnega predmeta, načini ocenjevanja so enaki, prav tako metode poučevanja.

ŠVEDSKA

Z zakonom je določeno 6 665 ur pouka v celotnem devet letnem izobraževanju. Izbirnost mu omogoča poglobiti in razširiti znanje enega ali več predmetov iz nabora obveznih predmetov. Okvirni zagotovljeni kurikulum in učni cilji se sprejemajo na nacionalni ravni (parlament z zakonom); v okviru lokalne skupnosti se določijo predmetniki in učni načrti, na ravni šole se pripravijo delovni načrti šole. Učitelji znotraj naštetih danosti izbirajo vsebine, ki jih bodo poučevali pri posameznih učnih urah, metode poučevanja, učbenike in učila.

Okvirni učni načrt za posamezen predmet pripravi ministrstvo za šolstvo; z njim začrta okvirne vsebine, cilje in standarde znanja, ki naj bi jih učenec osvojil do 5. in nato do 9. razreda. Učitelji so avtonomni pri izboru konkretnih vsebin, razporeditvi snovi in učnih ur, učbenikov ter metod poučevanja. Ker je z zakonom določen zagotovljeni predmetnik 9-letke v obsegu 6665 kot minimum, je v avtonomiji učiteljev in šole (tudi v lokalnem okviru, če se nanaša na obseg sredstev), kolikšno bo v resnici razmerje med obveznim in izbirnim delom predmetnika. Učenci imajo v obveznem predmetniku najmanj 382 ur, ki jih lahko namenijo za poglobljanje in razširjanje znanja iz enega ali več predmetov po svoji izbiri.

Sami ocenjujejo, da je v tem minimalnem zagotovljenem obsegu ur okrog 13 odstotkov časa namenjenega izbirnosti: izbiram, ki jih ponudi šola, in izbirnim predmetom, za katere se odločijo učenci. Konkretno odločitve o razporeditvi števila ur med predmete, skupine predmetov, ponudbo tujih jezikov in izbire učencev sprejme na predlog ravnatelja svet šole. Dejansko se predmetniki od šole do šole razlikujejo.

DANSKA

Predmetnik osnovne šole se sestoji od treh vsebinskih blokov: humanističnega, družboslovno-naravoslovnega ter praktično-umetniškega. Izbirni predmeti se začnejo izvajati šele po sedmem razredu tako, da so v 8. in 9. določeni obvezni izbirni predmeti, ki se izvajajo dve uri tedensko.

Cilje vzgoje in izobraževanja na Danskem sprejema parlament, šolski minister pa določa posamezne učne cilje za vsak predmet. Občine in šole se odločajo, po kakšni poti bodo nacionalno določene cilje uresničile. Ministrstvo za šolstvo objavlja navodila za izvajanje predmetnih učnih načrtov, vendar v obliki neobvezujočih priporočil. Šole lahko sestavijo svoje učne načrte, morajo pa upoštevati nacionalno določene cilje in standarde znanja.

AVSTRIJA

V skladu z zakonom o organizaciji šol ter strokovnih podlag Ministrstvo za šolstvo, znanost in kulturo sprejme kurikulum za osnovne šole. S kurikulumom so določene splošne usmeritve za izvajanje predmetov, izobraževalne in didaktične usmeritve, okvirna vsebina, ki je predmet poučevanja v posameznih predmetih ter medpredmetno povezovanje. Avtonomija šol omogoča, da šole oziroma učitelji v določenem obsegu svobodno izbirajo vsebine znotraj kurikulumuma. Poleg splošno izobraževalnih predmetov, ki jih lahko šola določa avtonomno, poteka v okviru obveznega predmetnika tudi pouk religije, obvezni pouk » sodobnega tujega jezika« ter izbirni predmeti. Šole ponudijo nabor izbirnih predmetov, med katerimi so v ospredju varnost v prometu, zborovsko petje ter igranje posameznih instrumentov, glasbena ustvarjalnost, likovna ustvarjalnost, športna vzgoja, drama, materinščina, sodobni tuji jezik, uspodbujanje posebnih interesov in talentov.

b) drugi tuji jezik

V sklopu neobveznega izbirnega predmeta se kot možnost izbire pojavlja tudi predmet – tuj jezik.

Povzeto po Beli knjigi 2011: Praksa uvajanja obveznega 2. tujega jezika v času osnovnošolskega izobraževanja je po različnih državah zelo različna. Pri sedmih letih starosti se začnejo obvezno učiti 2. tuji jezik učenci v Luksemburgu, pri desetih letih v Estoniji in Romuniji, pri enajstih letih v Italiji in na Malti, pri dvanajstih letih v Grčiji, Latviji, Litvi, na Cipru, Nizozemskem, Portugalskem in Islandiji. Pri trinajstih letih starosti na Danskem in 80 % učencev na Švedskem, pri štirinajstih letih na Madžarskem in pri petnajstih na Finskem. V času obveznega šolanja pa se učenci ne učijo 2. tujega jezika obvezno v Belgiji, Bolgariji, Češki, Nemčiji, Španiji, Franciji, Avstriji, Angliji, Walesu, Severni Irski, Lihtenštajnu, Turčiji, na Islandiji, Poljskem Slovaškem in na Norveškem.

c) Status učencev, ki se vzporedno izobražujejo

V posameznih evropskih državah kot na primer na Danskem in v Lihtenštajnu si šole za kariero svojih učencev, ki so perspektivni na športnem področju, prizadevajo ustvariti pogoje, da le-ti lahko svoje šolske obveznosti prilagajajo treningom, tekmovanjem, nastopom in drugim aktivnostim. Največkrat pa imajo šole za te učence posebne oddelke ali pa se vključujejo v »športne« šole.

V Belgiji, kjer živi francoska skupnost, se pripravi seznam športnih aktivnosti po starostnih skupinah. Na podlagi načrta za priznavanje statusa športnika na visoki ravni vlada potrdi seznam teh perspektivnih mladih športnikov na podlagi predloga strokovne komisije, in sicer za obdobje največ dveh let.

Ta zakon ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU.

4. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Osnovno izhodišče:

Izračuni v tabeli se nanašajo na koledarsko leto (proračun) in ne na šolsko leto, ki zajema štiri zadnje mesece leta in prvih osem mesecev predhodnega leta. Zaradi tega se vredosti ne izražajo linearno. Vse vrednosti so izračunane glede na število skupin oziroma oddelkov, njihovega letnega obsega pedagoških ur, potrebnega števila strokovnih delavcev za izvedbo (normativ 22 pedagoških ur tedensko) in obsega letnega stroška dela za strokovnega delavca, povprečje 30.200 € bruto.

leto		2013	2014	2015	2016
Neobvezni izbirni predmet – tuj jezik v 1. razredu	A	0	0	850	830
	B	0	0	2.334	2.279
Obvezni tuj jezik v 2. razredu	A	0	146	591	611
	B	0	133	806	1.639
Neobvezni izbirni predmet od 4. do 9. razreda	A	0	908	1.649	2.356
	B	0	830	1.706	5.170
Obvezni drug tuj jezik od 7. do 9.raz.	A	752	804	Brez 7. razreda 552	Brez 7.in 8. razreda 276
	B	(2.064*)	(2.207)**	1.515	758
Skupaj	B	(2.064*) Dejansko 0 več	3.170 3.170 – 2.207=963 dejansko 963 več	6.361	9.849

A = ocena števila skupin (praviloma združeni učenci iz več oddelkov)

B = vrednost izražena v €

* že planirano v proračunu 2013

** že planirano v proračunu 2014

Šola v naravi: dodatno

leto	2013	2014	2015	2016
Dodatno po 40€ na učenca 4. razreda	0	0	720	780

leto	2013	2014	2015	2016
SKUPAJ	0	963	7.081	10.629

Pojasnila:

Tuj jezik v 2. razredu se uvaja postopoma, tri šolska leta. V prvem šolskem letu (2014/15) predvidevamo, da bo v uvajanje vključeno 60 – 65 šol (15%) to je od 130 do 140 oddelkov 2. razreda. V šolskem letu 2015/16 se bo vključilo v uvajanje še 135 šol (30%) z 260 do 280 oddelki. V šolskem letu 2016/17 se tuj jezik uvede v vse 2. razrede.

Neobvezni izbirni predmet v 1. razredu se uvede v šolskem letu 2015/16 za vse učence. To omogoča, da celotna generacija v naslednjem šolskem letu nadaljuje s poukom obveznega tujega jezika v 2. razredu. Pouk neobveznega izbirnega predmeta – jezik v 1. razredu se izvaja v obsegu 2 uri tedensko.

Neobvezni izbirni predmeti od 4. do 9. razreda se bodo uvajali postopno, po dva razreda hrati v posameznem šolskem letu – 4. in 7. razred, 5. in 8. razred, 6. in 9. razred. S tem se omogoča pr učencem 6. razreda, da v 7. razredu izberejo neobvezni izbirni predmet – tuj jezik.

Program obveznega drugega tujega jezika se v šolskem letu 2013/14 nadaljuje na dosedanjih 159 šolah, ki so izvajale ta program. Vrednost izvedbe za koledarsko leto 2013 je že bila zajeta v proračunu 2013 in 2014. Ker se prihodnje šolsko leto, ta program v 7. razredu zaključuje, se stroški v naslednjih letih za ta program zmanjšujejo.

Program šole v naravi predvideva, da bi v šolskem letu 2015/16 zagotavljali eno obliko šole v naravi (vsebine obveznega programa) za učence brezplačno. Večino programa bi se izvedla v okviru CŠOD (Centrov šolskih in obšolskih dejavnosti), katerega dejavnost ministstvo že sofinancira. Potrebno bi bilo zagotoviti cca 40 € dodatno na učenca ene generacije in zagotoviti, da bi lokalne skupnosti prevzele stroške prevoza.

Sprememba zakona ne bo imela posledic na druga javno finančna sredstva.

5. Zagotovitev sredstev za izvajanje predloga zakona v državnem proračunu

Sredstva za leto 2013 so že planirana v veljavnem proračunu. Potrebna sredstva za načrtovane spremembe v letih 2014, 2015 in 2016 se zagotovijo iz državnega proračuna saj program osnovnošolskega izobraževanja sodi v ustavno kategorijo.

6. Druge posledice, ki jih bo imel predlog sprejema zakona

Prilagoditev Pravidnika o šolski dokumentaciji in Pravidnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli

7. Obrazložitev razloga za obravnavo predloga zakona po nujnem postopku

Predlagamo, da se predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli izvede po nujnem postopku v skladu s 143. členom Poslovnika Državnega zbora, ki določa, da je postopek nujen zaradi preprečitve dodatnih finančnih posledic za državni proračun.

PREDLOG:

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI

1. člen

V Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12 –ZUJF) se v 20. členu v prvem odstavku besedilo »neobveznega tujega jezika« nadomesti z besedilom »neobveznih izbirnih predmetov«.

2. člen

20.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»20.a člen
(neobvezni izbirni predmet)

Šola za učence 1. razreda izvaja pouk prvega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet.

Šola za učence 4., 5. in 6. razreda izvaja pouk iz naslednjih neobveznih izbirnih predmetov: drugega tujega jezika, umetnosti, računalništva, športa ter tehnike.

Šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvaja pouk drugega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet.

Šola učencem 1. razreda obvezno ponudi pouk prvega tujega jezika, učencem od 4. do 9. razreda pa pouk drugega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet v obsegu dveh ur tedensko.

Učenec lahko izbere največ dve uri pouka neobveznih izbirnih predmetov tedensko.

Za učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom šola ne izvaja pouka neobveznih izbirnih predmetov.«.

3. člen

V tretjem odstavku 35. člena se na koncu doda nov stavek, ki se glasi:

»Izbirni predmeti, katerih vsebina in dejavnosti iz učnega načrta so vezane na daljšo strnjeno izvedbo, se lahko izvedejo v obsegu do največ osem ur pouka dnevno.«.

4. člen

V 39. členu se beseda »osmega« nadomesti z besedo »devetega«.

5. člen

V drugem odstavku 40. člena se na koncu doda nov stavek, ki se glasi:

»Pouk v manjših učnih skupinah se v 4. razredu začne izvajati v mesecu aprilu.«.

6. člen

41. člen se črta.

7. člen

Drugi odstavek 45. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Otroku se lahko začetek šolanja na predlog staršev, zdravstvene službe oziroma na podlagi odločbe o usmeritvi odloži za eno leto, če se ugotovi, da otrok ni pripravljen za vstop v šolo.«.

8. člen

Besedilo 47. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učencu se med šolskim letom v 1. razredu lahko na predlog staršev oziroma na predlog šolske svetovalne službe ali zdravstvene službe v soglasju s starši iz zdravstvenih in drugih razlogov odloži šolanje za eno leto.«.

9. člen

V 49. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Otroku s posebnimi potrebami se z odločbo o usmeritvi določi praviloma najbližja ustrezná šola.«.

10. člen

51. člen se spremeni tako, da se glasi:

»51. člen
(vzporedno izobraževanje, perspektivni in vrhunski športniki)

Status učenca, ki se vzporedno izobražuje, lahko pridobi učenec, ki se vzporedno izobražuje v glasbeni šoli z javno veljavnim programom.

Status učenca perspektivnega športnika lahko pridobi učenec, ki je registriran pri nacionalni panožni športni zvezi in tekmuje v uradnih tekmovalnih sistemih nacionalnih panožnih zvez.

Status učenca vrhunškega športnika lahko pridobi učenec, ki doseže vrhunski športni dosežek mednarodne vrednosti.

Predlog za dodelitev statusa podajo starši učenca.

Učencu s statusom iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena se prilagodijo šolske obveznosti. Prilagajanje šolskih obveznosti se uredi s pisnim dogovorom med šolo in starši. Prilagodijo se obiskovanje pouka in drugih dejavnosti, načini in roki za ocenjevanje znanja ter drugo.

Status učencu preneha na zahtevo staršev učenca, s potekom časa, za katerega je bil učencu dodeljen, če prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil status dodeljen, če ni več učenec šole, na kateri je pridobil status, ali če se mu status odvzame.

Če učenec ne izpolnjuje obveznosti iz dogovora iz petega odstavka tega člena oziroma zaradi kršitve njegovih dolžnosti, določenih z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole, mu šola lahko status začasno oziroma trajno odvzame na predlog razrednika oziroma učiteljskega zbora.

Učencu status lahko miruje. Predlog za mirovanje statusa lahko podajo starši učenca. O dodelitvi, odvzemu in mirovanju statusa odloči ravnatelj. Pred tem si v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju pridobi mnenje razrednika, v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju pa tudi mnenje oddelčnega učiteljskega zbora.

Šola s pravili o prilagajanju šolskih obveznosti podrobneje uredi postopek za pridobitev statusa in prilagajanje šolskih obveznosti.«.

11. člen

Besedilo 55. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenec, ki v devetih letih ni končal osnovnošolskega izobraževanja, sme nadaljevati šolanje še dve leti in tako obdrži status učenca. Šola učenca in njegove starše posebej seznanj s pravico do podaljšanega statusa.

Če učenec, ki ima podaljšan status, z neprimernim odnosom ovira vzgojno-izobraževalno delo, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora ne glede na določilo prvega odstavka tega člena med šolskim letom oziroma ob koncu šolskega leta odloči, da je učenec izključen iz te osnovne šole.

Učenec iz prvega odstavka tega člena obdrži status učenca tudi, če nadaljuje šolanje kot odrasel.

Kdor ne ponavlja 9. razreda in opravlja popravne izpite v naslednjem šolskem letu, obdrži status učenca za to šolsko leto.«.

12. člen

Tretji odstavek 61. člena se črta.

13. člen

Peti odstavek 63. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Šola ob zaključku pouka učencu izroči obvestilo o sodelovanju pri interesnih in drugih dejavnostih šole.«

14. člen

Besedilo 66. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Strokovne, tehnične, razvojne in druge naloge, povezane z nacionalnim preverjanjem znanja,

opravljajo zavodi iz 28. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 118/06 – ZUOPP-A, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF in 57/12 – ZPCP-2D).«.

15. člen

Četrty odstavek 68. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Če učenec in starši menijo, da je pri ugotavljanju dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja prišlo do pisne ali računske napake, lahko starši v treh dneh po prejemu obvestila o dosežkih pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.«.

V šestem odstavku se črta besedilo »ob koncu tretjega obdobja«.

16. člen

Besedilo 77. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Popravni in predmetni izpit opravlja učenec pred izpitno komisijo.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

17. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11 in 40/12-ZUJF) se 45. člen spremeni tako, da se glasi:

»45. člen
(postopno uvajanje prvega tujega jezika v 2. razred)

Pouk prvega tujega jezika v 2. razredu se uvaja postopoma tako, da se v šolskem letu 2014/15 uvede za učence 2. razreda na največ 15 odstotkov šol od skupnega števila osnovnih šol, v šolskem letu 2015/16 pa še največ 30 odstotkov šol od skupnega števila osnovnih šol. V šolskem letu 2016/17 se začne izvajati prvi tuji jezik kot obvezen predmet za vse učence, ki so vpisani v 2. razred.

Načrt in pogoje uvajanja prvega tujega jezika v 2. razred podrobneje določi minister najkasneje do 28. februarja 2014.«.

18. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11 in 40/12-ZUJF) se v drugem stavku 48. člena leto »2015« nadomesti z letom »2016«.

19. člen

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 87/11 in 40/12-ZUJF) se v 49. členu v drugem odstavku črta besedilo »39.a.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»1. septembra 2015 se začne uporabljati 39.a člen zakona.«.

20. člen

V Zakonu za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12-ZPIZ-2, 104/12-ZIPRS1314, 105/12 in 25/13-odl. US) se v 221. členu v drugem odstavku črta besedilo »20.a člena, tretjega odstavka 61. člena« in »in petega«.

21. člen **(predmetniki in učni načrti)**

Predmetnike in učne načrte v skladu s tem zakonom določi pristojni strokovni svet najkasneje do 31. decembra 2013.

Zasebne šole uskladijo predmetnike in učne načrte v skladu s tem zakonom najkasneje do 31. decembra 2013.

22. člen **(uvajanje neobveznega izbirnega predmeta)**

1. septembra 2014 se začne uporabljati 20.a člen zakona, in sicer postopoma tako, da se v šolskem letu 2014/15 uvede pouk neobveznega izbirnega predmeta za učence 4. in 7. razreda, v šolskem letu 2015/16 še za učence 5. in 8. razreda, v šolskem letu 2016/17 pa še za učence 6. in 9. razreda.

Ne glede na prejšnji odstavek se za učence 1. razreda začne izvajati pouk prvega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet v šolskem letu 2015/16.

23. člen **(drugi tuji jezik kot obvezni predmet v 7. razredu)**

Šole, ki so v šolskem letu 2012/13 izvajale pouk obveznega drugega tujega jezika v 7. razredu, lahko pouk drugega tujega jezika izvajajo tudi v šolskem letu 2013/14.

24. člen **(razveljavitev predpisa)**

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Pravilnik o postopnem uvajanju prvega tujega jezika v 1. razred osnovne šole (Uradni list RS, št. 30/13).

25. člen **(uporaba zakona)**

1. septembra 2013 se začnejo uporabljati določbe tretjega odstavka 35. člena, 39. člena, drugega odstavka 40. člena, drugega odstavka 45. člena, 47. člena, drugega odstavka 49. člena, 51. člena, 55. člena, peti odstavek 63. člena, določbe 66. člena, četrtega in šestega odstavka 68. člena, 77. člena zakona in 6. člen tega zakona.

26. člen (uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu

V člen je na novo vnesena določba, da med razširjeni program sodi tudi izvajanje neobveznih izbirnih predmetov.

K 2. členu

Nov člen tega zakona uvaja kot del razširjenega programa tudi neobvezne izbirne predmete. Tako se za učence širi možnost dodatnega spoznavanja vsebin, ki jih še posebej zanimajo. Pri teh predmetih imajo učenci možnost dodatnega poglobljanja in nadgrajevanja vsebin obveznih predmetov oziroma za učence 1. razreda pa uvedba prvega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta pomeni nadgradnjo prostovoljnega pouka tujega jezika v vrtcu.

Učenci v 4., 5. in 6. razredu lahko izbirajo med drugim tujim jezikom, umetnostjo, računalništvom, športom ter tehniko kot neobveznim izbirnim predmetom. Učenci 7., 8., in 9. razreda lahko kot neobvezni izbirni predmet izberejo tuji jezik. Učenec se za neobvezne izbirne predmete odloči prostovoljno. Učenec lahko izbere največ dve uri pouka neobveznih izbirnih predmetov tedensko, ki lahko presegata okvir zakonsko določene tedenske učne obveznosti za učence. Učenec se v pouk neobveznega izbirnega predmeta vključi prostovoljno.

V Beli knjigi 2011 je navedena raziskava, ki izkazuje, da si starši želijo večji del izbirnosti predmetnika za svoje otroke. S tem naj bi omogočili tistim učenkam in učencem, ki to želijo in zmorejo, da pridobijo nova znanja in razvijajo spretnosti na različnih področjih.

K 3. členu:

Dopolnitev člena omogoča šolam izvedbo posameznih izbirnih predmetov v časovno strnjeni obliki (kot npr. pohodništvo, plavanje, kolesarjenje, veslanje, astronomija...). Te vsebine se lahko izvajajo v drugačni časovni razporeditvi ter izven prostorov šole, saj učnocijlina naravnost učnega načrta predmeta dopušča avtonomijo šole in učitelja pri pripravi in časovni razporeditvi programa.

K 4. členu:

Člen je redakcijske narave.

K 5. členu:

Na novo je dodana določba, da se pouk v manjših učnih skupinah začne izvajati v 4. razredu z mesecem aprilom. S tem se omogoča postopno privajanje učencev na delo v manjših učnih skupinah.

K 6. členu:

Ta člen je potrebno črtati, ker se navezuje na diferenciacijo, ki je bila s prejšnjimi spremembami zakona črtana.

K 7. členu:

Spremenjena določba konkretnije opredeli upravni akt, ki je rezultat postopka usmerjanja otrok s posebnimi potrebami, ki ga ureja Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, in je podlaga za odlog šolanja.

K 8. členu:

S spremembo 47. člena zakona je omogočeno, da tudi starši predlagajo odložitev šolanja, ko učenec že obiskuje 1. razred.

K 9. členu:

Z dopolnitvijo 49. člena zakona se komisije za usmerjanje zavezuje, da učenca usmerijo v najbližjo osnovno šolo, ki izpolnjuje vse pogoje za izobraževanje tega učenca.

K 10. členu:

Zakon v spremenjenem 51. členu na novo dodaja opredelitve posameznih statusov. S tem bo omogočeno poenoteno dodeljevanje statusa učencem v osnovnih šolah. Dosedanja praksa je izkazovala, da so bili statusi učencev, ki se vzporedno izobražujejo oziroma so prepoznani kot perspektivni športniki, po osnovnih šolah različno urejeni. Vsebina člena je usklajena tudi s področjem srednješolskega izobraževanja.

K 11. členu:

Člen podrobneje opredeljuje izvajanje pravice do podaljšanega statusa učenca. Povsem na novo je opredeljeno, da učenec, ki ne ponavlja 9. razreda in opravlja popravne izpite v naslednjem šolskem letu, obdrži status učenca v šolskem letu, ko opravlja popravne izpite.

K 12. členu

S črtanjem tretjega odstavka 61. člena Zakona so neobvezni izbirni predmeti pri ocenjevanju izenačeni z obveznimi predmeti osnovne šole. Tudi pri teh predmetih se znanje učencev ocenjuje, zaključne ocene pa vpisuje v spričevalo, tako kot pri drugih predmetih.

K 13. členu

Ker se znanje učencev pri neobveznem izbirnem predmetu ocenjuje, je črtano določilo, da se sodelovanje pri pouku neobveznega drugega tujega jezika evidentira v obvestilu, ki ga šola učencu izda ob koncu pouka.

K 14. členu:

Člen opredeljuje izvajanje nalog, povezanih z nacionalnim preverjanjem znanja. Člen natančneje opredeljuje naloge vseh deležnikov, ki sodelujejo pri pripravi in izvedbi nacionalnega preverjanja znanja.

K 15. členu:

Dopolnitev 68. člena je redakcijske narave in dopolnjuje možnost ugovora na dosežke pri nacionalnem preverjanju znanja tudi za učence 6. razreda.

K 16. členu:

Člen je redakcijske narave.

K 17. členu:

Člen določa dinamiko uvajanja prvega tujega jezika v 2. razred osnovne šole. Načrt in pogoje uvajanja prvega tujega jezika v 2. razred podrobneje določi minister s posebnim podzakonskim aktom.

K 18. členu

Člen določa, da se določbe 12., 13. in 14. člena Pravilnika o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli uporabljajo do 31. avgusta 2016, V šolskem letu 2015/16 se z zaključkom šolskega leta za učence 9. razreda izteče uvajanje drugega obveznega tujega jezika.

K 19. členu:

Člen ureja zamik uporabe določbe glede načina izvajanja šole v naravi. Zamik bo omogočil zagotovitev ustreznih prostorskih in finančnih pogojev za izvajanje šole v naravi kot del obveznega programa in drugih dejavnosti.

K 20. členu:

V ZUJF je bilo določeno, da se bo pouk neobveznega drugega tujega jezika začel izvajati 1. septembra 2013. Ker predlagani zakon določa zamik izvajanja, se sklicevanje na 20.a člen črta. Prav tako se črta tretji odstavek 61. člena, saj se po tej noveli neobvezni izbirni predmeti ocenjujejo. Črta se tudi peti odstavek 63. člena, saj se ocena po novem zapiše v spričevalo in ne v obvestilo.

K 21. členu:

Člen določa rok za določitev predmetnikov in učnih načrtov v skladu s tem zakonom. Rok do 31. decembra 2013 omogoča uveljavljanje vsebinskih sprememb tega zakona v šolskem letu 2014/15.

K 22. členu:

Člen na novo določa uporabo 20.a člena zakona tako, da se neobvezni izbirni predmeti začnejo uvajati postopno s 1. septembrom 2014, in sicer v šolskem letu 2014/15 v 4. in 7. razredu, v šolskem letu 2015/16 v 5. in 8. razredu in v šolskem letu 2016/17 v 6. in 9. razredu. Terminski načrt omogoča, da že v šolskem letu 2014/15 učenci 7. razreda lahko izberejo kot neobvezni izbirni predmet drugi tuji jezik. Za učence 1. razreda šola začne izvajati pouk prvega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet v šolskem letu 2015/16, eno šolsko leto pred obvezno uvedbo prvega tujega jezika v 2. razred v vseh šolah.

K 23. členu

Člen omogoča 159 osnovnim šolam, ki so v šolskem letu 2012/13 po sklepu ministra izvajale pouk drugega obveznega tujega jezika, da pouk drugega tujega jezika kot obveznega predmeta izvajajo v 7. razredu tudi v šolskem letu 2013/14.

K 24. členu:

S tem členom se zaradi uvajanja prvega tujega jezika v 2. razred razveljavi Pravilnik o postopnem uvajanju prvega tujega jezika v 1. razred osnovne šole.

K 25. členu:

Člen določa dinamiko uporabe tega zakona.

K 26. členu:

Predlagane spremembe bodo začele veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

BESEDILA ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO:

**20. člen
(razširjeni program)**

Razširjeni program obsega podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dodatni pouk, dopolnilni pouk, interesne dejavnosti in pouk-neobveznega tujega jezika.

V razširjeni program se učenci vključujejo prostovoljno.

**20.a člen
(neobvezni drugi tuji jezik)**

Šola za učence od 4. do 9. razreda izvaja pouk neobveznega drugega tujega jezika v obsegu dveh ur na teden. Učenec se v pouk neobveznega drugega tujega jezika vključi prostovoljno. Ko se učenec vključi v pouk neobveznega drugega tujega jezika, ga mora obiskovati do konca pouka v tekočem šolskem letu.

Za učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom šola ne izvaja pouka neobveznega drugega tujega jezika.

**35. člen
(tedenska obveznost učencev)**

Tedenska obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, je v prvem obdobju lahko največ 24 ur pouka, v drugem obdobju največ 26 ur pouka in v tretjem obdobju največ 30 ur pouka.

Tedenska obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, je v šolah na narodno mešanih območjih ter v šolah, ki izvajajo prilagojene izobraževalne programe, v prvem obdobju lahko največ 26 ur pouka, v drugem obdobju največ 28 ur pouka in v tretjem obdobju največ 32 ur pouka.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena se zaradi organizacije pouka obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, v posameznem tednu lahko poveča za največ dve uri pouka. Pri tem povprečna tedenska obveznost v šolskem letu ne sme biti večja od obveznosti, določene v skladu s prvim ali drugim odstavkom tega člena.

Ura pouka traja praviloma 45 minut.

39. člen
(zasebne šole)

Določbe 33., 36., 37. in 38. člena, razen določbe osmega odstavka 38. člena tega zakona, niso obvezne za zasebne šole.

40. člen
(manjše učne skupine)

Učitelj od 1. do 9. razreda pri pouku in pri drugih oblikah organiziranega dela diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti.

V 4., 5., 6. in 7. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku lahko pouk v obsegu največ ene četrte ur, namenjenih tem predmetom, organizira v manjših učnih skupinah.

V 8. in 9. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku lahko pouk vse leto organizira z razporeditvijo učencev v manjše učne skupine.

Če zaradi majhnega števila učencev ni mogoče organizirati pouka v skladu s prejšnjim odstavkom, učitelj pri pouku in pri drugih oblikah organiziranega dela, delo z učenci diferencira glede na njihove zmožnosti.

41. člen
(prehajanje med nivoji)

Učenec lahko po posvetovanju s starši, učitelji in šolsko svetovalno službo spremeni raven zahtevnosti.

V 9. razredu učenec lahko spremeni raven zahtevnosti na podlagi ocen.

45. člen
(pogoji za vpis)

Starši morajo v prvi razred osnovne šole vpisati otroke, ki bodo v koledarskem letu, v katerem bodo začeli obiskovati šolo, dopolnili starost 6 let.

Otroku se lahko pričetek šolanja na predlog staršev, zdravstvene službe ali komisije za usmerjanje odloži za eno leto, če se ugotovi, da otrok ni pripravljen za vstop v šolo.

47. člen
(odložitev šolanja)

Učencu se med šolskim letom v prvem razredu lahko na predlog šolske svetovalne službe, šolske zdravstvene službe ali komisije za usmerjanje v soglasju s starši iz zdravstvenih in drugih razlogov odloži šolanje za eno leto.

49. člen
(učenci s posebnimi potrebami)

Starši imajo pravico otroka s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona vpisati v osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva, razen če je otroku z odločbo o usmeritvi določena druga ustrezna osnovna šola.

51. člen
(vzporedno izobraževanje, perspektivni športniki)

Učenec, ki se vzporedno izobražuje v glasbenih in drugih šolah, ki izvajajo javno veljavne programe, oziroma je perspektivni športnik, lahko pridobi status učenca, ki se vzporedno izobražuje, oziroma status športnika.

Predlog za dodelitev statusa podajo starši in učenec.

Učencu s statusom iz prvega odstavka tega člena se prilagodijo šolske obveznosti. Prilagajanje šolskih obveznosti se uredi s pisnim dogovorom med šolo in starši. Prilagodijo se obiskovanje pouka in drugih dejavnosti, načini in roki za ocenjevanje znanja ter drugo.

Status učencu preneha na zahtevo učenca in staršev, s potekom časa, za katerega mu je bil dodeljen, ali če prenehajo razlogi, zaradi katerih mu je bil status dodeljen, ali če ni več učenec šole, na kateri je pridobil status, oziroma če se mu status odvzame.

Če učenec ne izpolnjuje obveznosti iz dogovora iz tretjega odstavka tega člena oziroma zaradi kršitve njegovih dolžnosti, določenih z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole, mu šola lahko status začasno oziroma trajno odvzame na predlog razrednika oziroma učiteljskega zbora.

Učencu status lahko miruje. Predlog za mirovanje statusa lahko podajo starši in učenec.

O dodelitvi, odvzemu in mirovanju statusa odloči ravnatelj. Pred tem si v prvem izobraževalnem obdobju pridobi mnenje razrednika, v drugem in tretjem izobraževalnem obdobju pa tudi mnenje oddelčnega učiteljskega zbora.

Šola s pravili o prilagajanju šolskih obveznosti podrobneje uredi postopek za pridobitev statusa in prilagajanje šolskih obveznosti.

55. člen
(podaljšanje statusa učenca)

Učenec, ki v devetih letih ni končal osnovnošolskega izobraževanja, sme nadaljevati šolanje še 2 leti in tako obdrži status učenca.

Če učenec iz prvega odstavka tega člena z neprimernim odnosom ovira vzgojno-izobraževalno delo, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora ne glede na določilo prvega odstavka tega člena med šolskim letom oziroma ob koncu šolskega leta odloči, da učenec ne sme več obiskovati osnovne šole.

Učenec iz prvega odstavka tega člena obdrži status učenca tudi, če nadaljuje šolanje kot odrasel.

61. člen (ocenjevanje)

Znanje učenca se v osnovni šoli ocenjuje opisno oziroma številčno.

V 1. in 2. razredu osnovne šole se učenčevo znanje pri vseh predmetih ocenjuje z opisnimi ocenami, od 3. razreda dalje pa s številčnimi ocenami.

Znanje učencev pri neobveznem drugem tujem jeziku se ne ocenjuje.

V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom se v prvem izobraževalnem obdobju osnovne šole učenčevo znanje ocenjuje z opisnimi ocenami, v drugem in tretjem izobraževalnem obdobju pa s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se njegovo znanje pri teh predmetih ocenjuje v skladu z drugim odstavkom tega člena.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se napredek učenca ocenjuje z opisnimi ocenami.

63. člen (obveščanje o uspehu)

Osnovna šola ob koncu vsakega ocenjevalnega obdobja starše pisno obvesti o ocenah učenca. V 1. razredu osnovne šole in v posebnem programu vzgoje in izobraževanja je obvestilo o učenem uspehu učenca med šolskim letom lahko tudi samo ustno. Med šolskim letom dobijo starši obvestila o uspehu učenca. Ob zaključku pouka dobijo učenci spričevala, v katerih so ocene za posamezne predmete.

Učence 6. in 9. razreda, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, šola obvesti o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja.

Šola ob zaključku pouka učencu izroči obvestilo o sodelovanju pri pouku neobveznega drugega tujega jezika, interesnih in drugih dejavnostih šole.

66. člen (organizacija preverjanja znanja)

Strokovne, tehnične, razvojne in druge naloge, povezane z nacionalnim preverjanjem znanja, opravljata Državni izpitni center in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Državni izpitni center v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja opravlja naslednje naloge:

- organizira in tehnično izvede nacionalno preverjanje znanja,
- vodi in hrani zbirke nalog za nacionalno preverjanje znanja,
- pripravlja in vzdržuje informacijski sistem, vezan na nacionalno preverjanje znanja,
- pripravlja podatke in analize oziroma primerjalne analize dosežkov učencev pri nacionalnem preverjanju znanja,
- opravlja druge naloge v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

Zavod Republike Slovenije za šolstvo v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja opravlja naslednje naloge:

- pri pripravi in izboru nalog za nacionalno preverjanje znanja zagotovi strokovnjake, ki delujejo v okviru Zavoda Republike Slovenije za šolstvo,

- organizira vrednotenje nalog nacionalnega preverjanja znanja pri območni enoti Zavoda Republike Slovenije za šolstvo,
- organizira izobraževanje učiteljev, ki bodo vrednotili naloge,
- opravlja druge naloge v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

68. člen (ugovor na oceno)

Če učenec in starši menijo, da je bil učenec ob koncu pouka v šolskem letu nepravilno ocenjen, lahko starši v treh dneh po prejemu spričevala oziroma zaključnega spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen v šoli.

Če komisija ugotovi, da je ocena učenca ob koncu pouka v šolskem letu neustrezna, učenca ponovno oceni. Odločitev komisije je dokončna.

Če učenec in starši menijo, da je pri ugotavljanju dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja prišlo do pisne ali računske napake, lahko starši v treh dneh po prejemu zaključnega spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen v šoli.

Če komisija ugotovi, da je pri ugotavljanju dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja prišlo do pisne ali računske napake, se postopek ugotavljanja dosežka ponovi. Odločitev komisije je dokončna.

77. člen (izpitna komisija)

Popravni izpit in razredni izpit opravlja učenec pred izpitno komisijo.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli - ZOsn-H (Uradni list RS, št. 87/11, 2. 11. 2011) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

48. člen (predpisi, ki prenehajo veljati) - upoštevan ZUJF

31. avgusta 2012 prenehajo veljati Pravilnik o izvajanju diferenciacije pri pouku v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 63/06), Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 76/08) in Pravilnik o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 47/08 in 12/11). Določbe 12., 13. in 14. člena Pravilnika o postopnem uvajanju drugega tujega jezika v osnovni šoli se uporabljajo do 31. avgusta 2015.